

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tiesuunnitelma | HANKE-ESITE | 2025

Valtatien 9 parantaminen välillä Alasjärvi-Käpykangas

Valtatien 9 parantaminen välillä Alasjärvi-Käpykangas, Tampere ja Kangasala

Tiesuunnitelma

Suomen halki Turusta itärajalle ulottuva valtatie 9 kuuluu Suomen päätieverkon keskeisimpiin väyliin. Viiden suuren kaupunkikeskustan yhdistävä valtatie muodostaa maan tärkeimmän poikittaisyhteyden sekä henkilöliikenteelle että elinkeinoelämän kuljetuksille. Yhteysväli Tampere-Jyväskylä kuuluu valtakunnallisesti merkittävään pääväyläverkkoon (palvelutasoluokka I). Valtatie 9 on osa EU:n liikennepoliitikassa strategisesti merkittäväksi katsottua kansainvälistä TEN-tieverkkoa (E63).

Valtatieosuus Alasjärvi-Käpykangas (13 kilometriä) sijaitsee Pirkanmaalla Tampereen ja Kangasalan kaupunkien alueella. Maan vilkkain kaksikaistainen tieosuus toimii keskeisenä Tampereen kaupunkiseudun työmatkaliikenteen välittäjänä, mikä näkyy vilkkautena arkiliikenteessä. Tieosuuden varrella sijaitsee nykyisiä ja kaavoitettuja työpaikka-alueita. Tampereen kaupunkiseudun rakenne-suunnitelman mukaan valtatie 9 varren maankäyttöä tullaan tehostamaan nykyisestä vuoteen 2040 mennessä. Erityisesti Tarastenjärven alue nähdään voimakkaana yritystoiminnan ja teollisuuden kasvukeskittymänä.

Valtatie 9 rakennetaan nelikaistaiseksi koko osuudella. Alasjärven ja Suinulan eritasoliittymien välille tehdään uusi moottoritieosuus. Suinulasta Käpykankaantien liittymään tie rakennetaan 2+2-kaistaiseksi keskikaiteelliseksi sekaliikennetieksi. Tasanteen alueelle ja Suinulaan tehdään uudet eritasoliittymät ja Aitovuoren sekä Tarastenjärven nykyisiä eritasoliittymiä parannetaan. Nykyiset tasoliittymät katkaistaan ja korvaavat yhteydet järjestetään eritasoliittymiin johtavilla rinnakkaisteilla. Valtatie, eritasoliittymien rampit ja risteävät tiet valaistetaan. Riista-aidat rakennetaan koko

hankealueelle. Valtatie nopeusrajoitus tulee olemaan 100 km/h koko suunnittelualueella.

Pirkanmaan ELY-keskus käynnisti tiesuunnitelman laadinnan syksyllä 2018. Suunnitelma on tehty vuonna 2010 laaditun yleissuunnitelman pohjalta ja se valmistui keväällä 2023. Tiesuunnitelma lähetettiin hyväksyttäväksi Liikenne- ja viestintävirastoon kesäkuussa 2025. Hanke on kirjattu Väylävi-raston laatimaan Valtion väyläverkon investointiohjelmaan vuosille 2025-2032. Suunnitelmavalmiuden ja kiireellisyyden perusteella hanke lukeutuu ohjelmajakson alkupuolella toteutettaviin hankkeisiin.

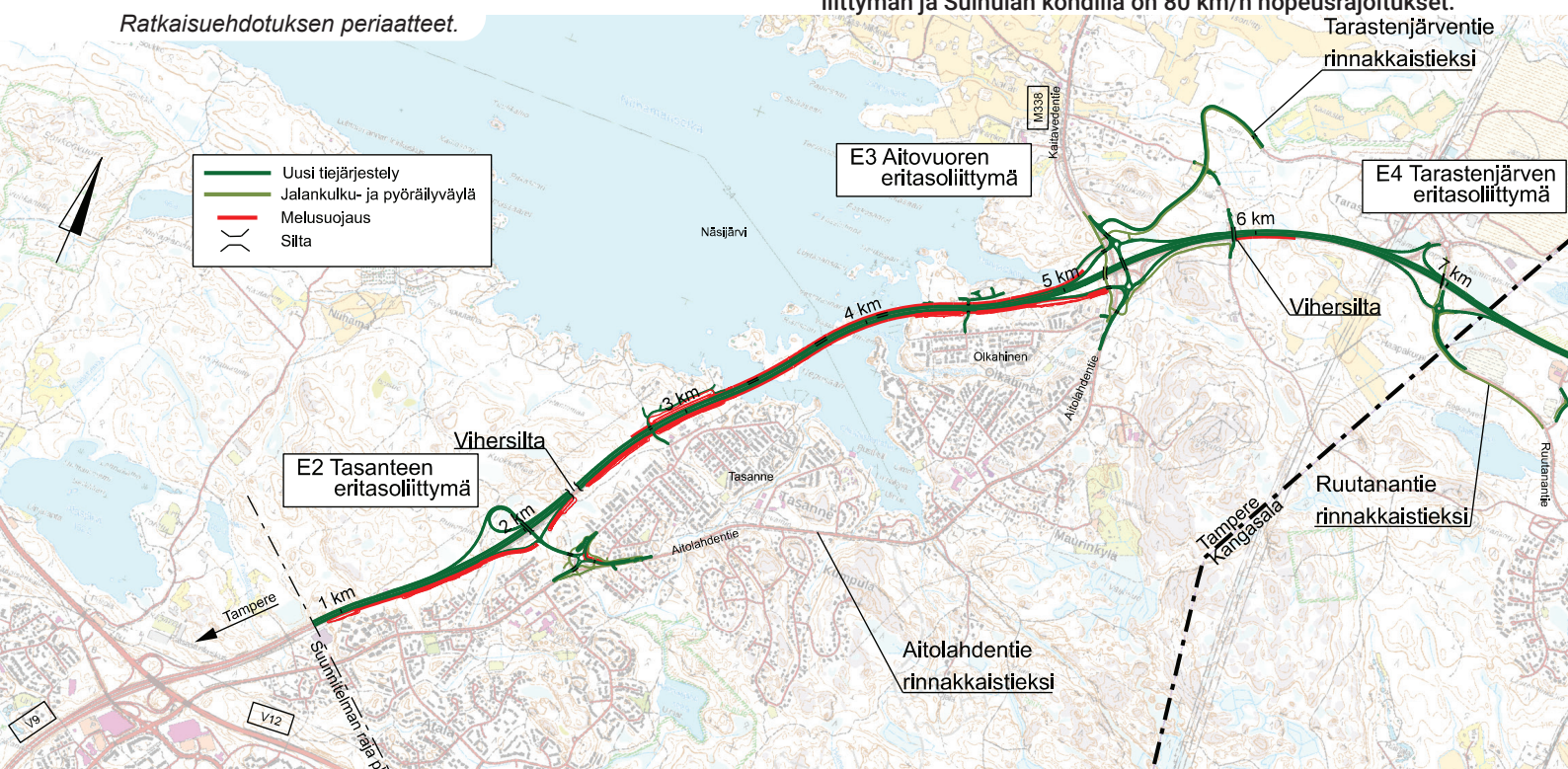
Nykyinen valtatie

Tiejakson alkuosa on liikennemääriltään Suomen vilkkain kaksikaistainen maantie. Pääosin 1970-luvun alkupuolella rakennetun tien laatutaso ei enää vastaa nykyliikenteen vaatimuksia. Tampereen kaupunkiseudun voimakas kasvu lisää valtatie liikennettä tulevaisuudessa.

Tiejakson liikennemäärät vaihtelevat välillä 11 050–20 650 ajon./vrk (KVL 2024), josta raskaan liikenteen osuus on noin 7–10 %. Liikennemäärä on suurin Alasjärven kohdalla Tampereen päässä. Liikenteen kasvu vuoteen 2040 mennessä on kevyillä ajoneuvoilla 20,6% ja raskailla ajoneuvoilla 22,9%. Vuoden 2040 perussennusteen mukainen liikennemäärä (KVL) on noin 25 900 ajon./vrk Alasjärven ja Aitovuoren eritasoliittymien välillä ja noin 19 300 ajon./vrk Aitovuoren ja Tarastenjärven eritasoliittymien välillä. Tarastenjärven eritasoliittymän ja Käpykankaan liittymän välillä ennustettu liikennemäärä on noin 14 200–15 100 ajon./vrk.

Nopeusrajoitus on suurelta osin 100 km/h. Ruutanantien liittymän ja Suinulan kohdalla on 80 km/h nopeusrajoitukset.

Ratkaisuehdotuksen periaatteet.

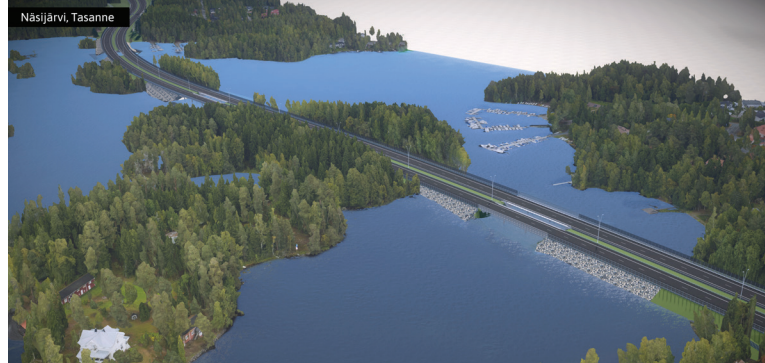

Havainnekuva Tasanteen eritasoliittymästä

Tieosuudella on puutteita liikenteen sujuvuudessa ja turvallisuudessa sekä tien laatutasossa. Liikenteen sujuvuutta heikentää erityisesti ohitusmahdollisuuksien puute vilkkaalla kaksikaistaisella valtatiellä. Turvallisuuden kannalta tien merkittävimmät puutteet ovat tasoliittymien suuri määrä ja puutteelliset eritasoliittymät.

Tiejaksolla on viime vuosina tapahtunut useita vakavia kuolemaan tai henkilövahinkoihin johtaneita onnettomuuksia. Vuosina 2020–2024 suunnitteluosuudella tapahtui yhteensä 18 henkilövahinkoon johtanutta liikenneonnettomuutta, joissa kuoli 3 ja loukkaantui 26 ihmistä.

Havainnekuva Olkahistenlahden kohdalta

Hankkeen hyödyt tavoiteverkolla

- Matka-aika lyhenee noin 3,9 minuuttia kevyillä ajoneuvoilla ja 2,8 minuuttia raskailla ajoneuvoilla
- Henkilövahinko-onnettomuudet vähenevät 0,6 onnettomuudella vuodessa ja liikennekuolemat 0,13 kuolemalla vuodessa
- Valtatielle siirtyvän liikenteen hyödyt n. 2 M€
- Hyöty-kustannussuhde liikenne-ennusteen mukaisella kasvulla 1,8

Tiesuunnitelman sisältö

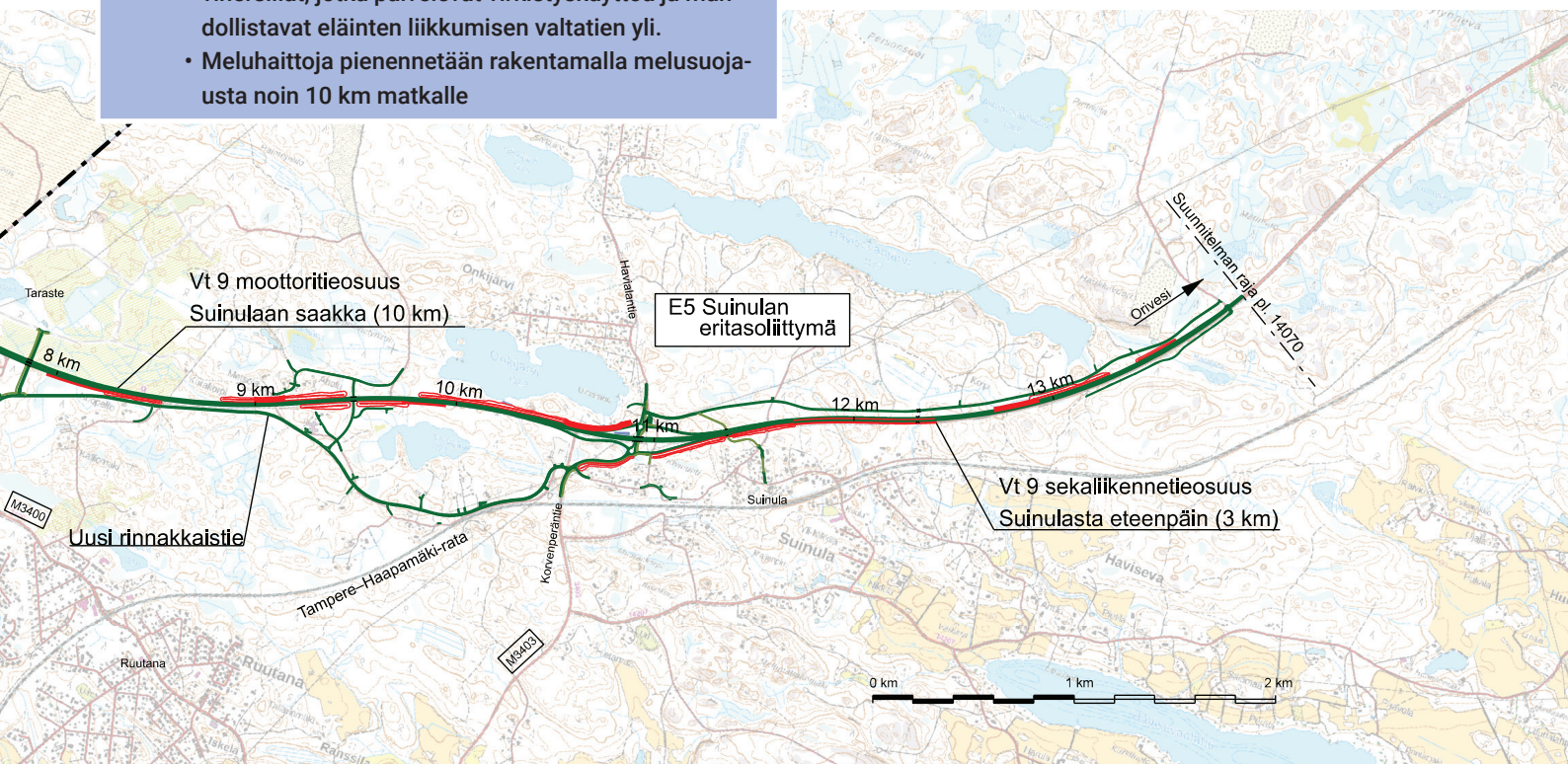
Valtatie 9 rakennetaan nelikaistaseksi osuudella Alasjärvi-Käpykangas (13 km)

- Uusi moottoritieosuus 10 km ja keskikaiteellinen sekaliikennetieosuus 3 km
- Uusia eritasoliittymiä 2 kpl ja parannettavia 2 kpl
- Uusia siltoja 23 kpl
- Tasoliittymät poistetaan ja uudet yhteydet järjestetään rinnakkaistieyhteyksillä
- Jalankulkijoille ja pyöräilijöille toteutetaan turvalliset yhteydet eritasoliittymien, alikukäytävien ja vihersiltojen yhteyteen
- Tasanteen ja Lintukalliontien kohdille rakennetaan vihersillat, jotka palvelevat virkistyskäyttöä ja mahdollistavat eläinten liikkumisen valtatieen yli.
- Meluhaittoja pienennetään rakentamalla melusuojausta noin 10 km matkalle

Liikenteelliset vaikutukset

Hankkeen toimenpiteillä poistetaan valtatie 9 toimivuusongelmat tiejaksolta. Liikenteen sujuvuus paranee sekä valtatie suuntaisen pitkämatkaisen liikenteen että liittymiä käyttävän seudullisen liikenteen kannalta. Nopeusrajoituksen nosto lyhentää suunnittelujakson läpiajon matka-aikaa vuoden 2040 tilanteessa keskimäärin noin 3,9 minuuttia kevyillä ajoneuvoilla ja 2,8 minuuttia raskailla ajoneuvoilla. Päätien matka-aikojen lyhenemisen lisäksi nykyisistä tasoliittymistä aiheutuvat liittymäviivytykset vähenevät merkittävästi, kun tasoliittymät korvataan eritasoliittymillä.

Liikenneturvallisuus paranee valtatiellä 9 varsinkin ajoratojen erottelun sekä tasoliittymien poistamisen ja eritasoliit-

tymien rakentamisen seurauksena. Tavoiteverkon ratkaisuilla suunnittelualueen henkilövahinko-onnettomuuksien vuoden 2040 tilanteessa arvioidaan vähenevän 0,6 onnettomuudella vuodessa ja liikennekuolemien 0,13 kuolemalta vuodessa verrattuna nykyverkkoon. Uusien jalankulku- ja pyöräilyväylien rakentaminen vähentää jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden onnettomuusriskiä.

Muut vaikutukset

Meluntorjunnan toteutumisen myötä hankkeella on erittäin suuria myönteisiä vaikutuksia alueen melun kokonaistilanteeseen. Melualueilla olevien asukkaiden määrä vähenee päiväaikaan 54 % ja yöaikaan 67 % verrattuna ennustetilanteeseen ilman uutta meluntorjuntaa.

Hanke tukee Tampereen seudun yhdyskuntarakenteen kehittämisen tavoitteita. Seudullisen työmatkaliikenteen matka-aikojen ennustettavuus ja kuljetusten toimintavarmuus paranevat. Turvalliset liikenneyhteydet mahdollistavat uusien teollisuus- ja työpaikka-alueiden sekä asuinalueiden sijoittamisen valtatievarrelle ja lisäävät alueiden houkuttelevuutta.

Hankkeen suunnittelussa on huomioitu tien läheisyydessä sijaitsevat ympäristöarvot. Tasanteen ja Lintukallion kohdille suunnitellut vihersillat vähentävät valtatievarraitusta sekä turvaavat liito-oravan ja muiden eläinlajien kulkuyhteyksiä tiealueen yli. Ekologiset yhteydet toimivat myös virkistysreitteinä.

Tien leventäminen sekä uudet ja parannettavat eritasoliittymät aiheuttavat pysyviä muutoksia tiemaisemaan. Valtatievarraitaminen nykyisellä paikallaan kuitenkin edistää olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä. Olkahistenlahdella meluntorjuntarakenteet on esitetty toteutettavaksi yläosaltaan läpinäkyvinä ja niiden vaikutus maisemakuvaan asutuksesta katsoen jää melko vähäiseksi.

Kustannusarvio

Hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ovat 134,7 M€ (alv 0 %), MAKU-indeksissä 145 (2020= 100). Tampereen ja Kangasalan kaupunkien osuuden rakennuskustannuksista arvioidaan olevan noin 19,6 M€. Fintrafficin osuus kustannuksista on noin 2,0 M€ ja johtojen omistajien 2,1 M€.

Havainnekuva Aitovuoren eritasoliittymästä

Havainnekuva Suinulan eritasoliittymästä

Yhteystiedot

Pirkanmaan ELY-keskus

Tero Haarajärvi, puh. 0295 036 223

tero.haarajarvi@ely-keskus.fi